

Odezwa

Kuratora w pierwszym dniu pracy rozszerzonego Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

Do

wszystkich Urzędów, podległych Dyrekcji i Kierowników Szkół oraz Ogółu Nauczycielstwa i Młodzieży Szkolnej Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

Pierwszego kwietnia b. r. Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego przejęło szkolnictwo czterech powiatów z województwa Poznańskiego (bydgoskiego, inowrocławskiego, szubińskiego i wyrzyskiego) i czterech powiatów z województwa Warszawskiego (lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego i włocławskiego), oddając równocześnie Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego szkolnictwo powiatu działdowskiego. Zmiany te wynikają ze znacznego powiększenia obszaru województwa Pomorskiego, które w ten sposób zyskuje naturalne warunki do spełnienia ważnych zadań, jakie w obecnym okresie dziejów przypadają Ziemi Pomorskiej.

W tej chwili uroczystej dla Pomorza, a więc i dla szkolnictwa pomorskiego, witam serdecznie nowych towarzyszy pracy: wszystkich Pracowników Szkolnych i Oświatowych i sto kilkadziesiąt tysięcy uczniów i uczeniczek szkół, znajdujących się na terenach wyżej wymienionych. Równocześnie pragnę zwrócić się do wszystkich Pracowników Szkolnych i Oświatowych tutejszego Okręgu, jak też i do całej młodzieży szkolnej pomorskiej, by 1m w pamiętnym dniu dla naszego Okręgu uprzytomnić, jak to Ziemia Pomorska, jest naprawdę godna naszej miłości, naszej czci i dumy.

Nie przemawia przeze mnie uwielbienie dla „kraju lat dziecińczych”, który, wedle słów Mickiewicza, pozostanie dla każdego „święty i czysty” jak też najmiłszy i najpiękniejszy. Jedyne to zaślepienie, które zasługuje na cześć. Otóż takiemu szlachetnemu wprawdzie, ale w każdym razie, zaślepieniu nie ulegam, bo Pomorze nie jest moją stroną rodzinną. Pochodzę z województwa krakowskiego. Przed wojną pracowałem szereg lat w województwach stanisławowskim i lwowskim, po wojnie pięć lat na Pomorzu, kilka miesięcy na Wołyniu, parę lat w województwach: wileńskim, nowogrodzkim, białostockim i łódzkim, następnie przez osiem lat w Warszawie i znów od siedmiu miesięcy na Pomorzu. Poznałem więc bezpośrednio Polskę, przejechałem, a w znacznej części i przeszedłem pieszo rozmaite strony prawie wszystkich naszych województw. Podkreślam te szczegóły ze swego życia, gdyż one upoważniają mnie do stwierdzenia, że moja pochwała Pomorza, oparta na poważnej znajomości całej Polski, ma warunki zupełnej bezstronności.

Województwo Pomorskie jest naprawdę wspaniałe. Krajobrazowo ustępuje ono tylko

pewnym częściom południowej Polski, krainie podhalańskiej i podkarpackiej. Wszystkie inne województwa muszą pod względem krajobrazu ustąpić pierwszego miejsca Pomorzu. Cudna kraina, przepasana przez królową rzek polskich, Wisłę, i to najpiękniejszą jej część; najszerszą, najbardziej majestatyczną, brzemionną w masy wód wszystkich dopływów, z ostatnim pomorskim, Wieżycą. Krajobraz na całym Pomorzu miły dochodzi w dwóch miejscach do wyjątkowej piękności: na prawej stronie Wisły — Pojezierze Brodnickie z licznymi wzgórzami, jeziorami i lasami, na lewej — bory tucholskie, graniczące z Pojezierzem Kaszubskim, wstawionym pod nazwą Kaszubskiej Szwajcarii. Południowy brzeg Pomorza opiera się na malowniczym jeziorze Gopie, a o północny biją sine wody Bałtyku.

Do piękności krajobrazu, przemawiającego swą krasą do każdego, a więc i do cudzoziemca, dochodzą liczne wspomnienia, które dla oka i serca polskiego stanowią główny czar Ziemi Pomorskiej. Z jeziorem Gopie łączą się najstarsze polskie legendy o kołodzieju Piaście, założycielu naszej dynastii rodzimej, dzięki której poetka nazwała wszystkich Polaków „królewskim szczepem piastowym”, a w szmaragdowe fale Bałtyku „spłynęła nasza krew i łzy”, jak głosi cudna pieśń Warmiaka Nowowiejskiego. Stolica Pomorza, Toruń, wydała na świat największego polskiego uczonego, Mikołaja Kopernika, którego pomnik wznosi się na rynku toruńskim z dumnym napisem: „*Thoruniensis terrae motor, solis caelique stator*”. Inne miasto pomorskie, mianowicie Piła, jest miejscem urodzenia Staszica, jednego z naszych największych i najbardziej zasłużonych ludzi. Z Pomorza też pochodzi Wybicki, twórca hymnu narodowego. Pomorzanie więc miał to szczęście, że wyraził w pieśni uczucia całego narodu, że stworzył hymn, którego słowa proste i uczuciowe oddają widocznie najlepiej treść naszej duszy narodowej, skoro w nich naród polski znalazł swoje odbicie i uznał je za swoją pieśń reprezentacyjną.

Z barwnym i bogatym we wspomnienia krajobrazem łączą się wspaniałe dzieła sztuki i techniki. Znane są w całej Polsce kościoły ostrołukowe Torunia, Chełmna, Chełmży i Pelplina. Na najświetniejszy moment dziejów naszych, bo na rok Unii Lubelskiej, wypada budowa słynnego ratusza w Chełmnie, tej perły polskiego renesansu. Można by też wymienić znaczną ilość miast pomorskich, mających nowożytnie urządzenia miejskie, przede wszystkim bogatą, przemysłową Bydgoszcz z wielką ilością gmachów, wspaniałych ulic i ogrodów, piękny i poważny Grudziądz i sławne zdrojowiska solankowe: Ciechocinek i Inowrocław. Wreszcie należy oddać hołd dziełu najnowszemu, dumie współczesnej Polski, mianowicie Gdyni, która jest ukończonym i najbardziej imponującym wyrazem naszej tężyzny i naszej tęsknoty do morza.

Kraj ten zamieszkuje lud zwarty, wierny swoim uczuciom narodowym i katolickim, nie dopuszczający w tym względzie żadnych odchyleń. Nie można by lepszej straży nad Bałtykiem sobie wyobrazić niż ten lud zaprawiony od tyłu wieków do boju o polskość tej ziemi i to do boju zwycięskiego, że przypomnę sławny „Związek Jaszczurczy” z połowy XV wieku. Cnotami tymi zyskał on sobie w całej Polsce cześć i podziw; bliższe poznanie Pomorzán zdobywa również dla nich uczucie serdecznej miłości i przywiązania.

Otóż właśnie ta piękna Ziemia Pomorska, ozdobiona licznymi dziełami sztuki i techniki, brzemienna w wielkie wydarzenia historyczne i mogąca słusznie chlubić się swymi wiernymi, pracowitymi i uczciwymi synami, jest naszym województwem. Cała Polska czuje instynktownie, że tu na Pomorzu rozstrzygają się nasze najważniejsze zagadnienia narodowe, państwowe i gospodarcze. Chcąc należycie wyposażyć Pomorze do spełnienia tych zadań, Rząd i Izby Ustawodawcze ustanowiły znaczne powiększenie jego granic. W ten sposób do dawnej ludności przybywa osiemset pięćdziesiąt tysięcy nowych współobywateli, by wspólnie pełnić zaszczytną i odpowiedzialną straż nad ujściem Wisły i na naszym jedynym wybrzeżu morskim.

Przejęci ważnością tych zadań złożmy sobie w tej chwili historycznej uroczyste przyrzeczenie, że całą naszą miłość i energię skierujemy ku temu, by wydobyć z naszej Ziemi Pomorskiej i oddać na usługi całej Ojczyźnie wielkie zasoby duchowe, którymi w ciągu długich stuleci Pan Bóg zawsze ją darzył.

(Odezwę tę należy przeczytać we wszystkich klasach, rozszerzając ją, uzupełniając, ewentualnie skracając lub nawet tylko w kilku zdaniach streszczając, zależnie od stopnia rozwoju uczniów).

Toruń, dnia 1 kwietnia 1938 r.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) **Dr Antoni Ryniewicz.**

CZĘŚĆ URZĘDOWA

62.

U S T A W A

z dnia 8 stycznia 1938 r.

o medalu „Za Długoletnią Służbę”.

(Przedruk z „Dziennika Ustaw R. P. Nr 3 poz. 11 z 1938 r.)

Art. 1. Ustanawia się medal „Za Długoletnią Służbę”.

Art. 2. (1) Medal o średnicy 35 mm brązowy, srebrny lub złoty nosi na stronie czołowej wyobrażenie orła państwowego w otoku stylizowanego ornamentu oraz napis „Za Długoletnią Służbę”, na odwrocie zaś cyfrę: na medalu brązowym „X”, na medalu srebrnym „XX”, na medalu złotym „XXX”, opartą na gałązce laurowej.

(2) Medal nosi się na lewej piersi, bezpośrednio po odznaczeniach państwowych polskich, a przed oznaczeniami zagranicznymi, na wstążce amarantowej o szerokości 37 mm z podłużnym pasem białym po środku o szerokości 11 mm.

Art. 3. (1) Prawo do medalu uzyskuje się z tytułu pracy w służbie Państwa lub instytucji publiczno-prawnych.

(2) Po dziesięciu latach służby, pełnionej po dniu 11 listopada 1918 r., otrzymuje się medal brązowy, po dwudziestu latach — medal srebrny, po trzydziestu latach — medal złoty.

(3) Przerwy w okresach służby, zmiany stosunku służbowego lub opuszczenie służby nie stanowią przeszkód do otrzymania medalu.

Art. 4. (1) Nie otrzymują medalu osoby, skazane prawomocnym wyrokiem sądowym lub dyscyplinarnym, jeżeli w wyniku skazania nastąpiło rozwiązanie stosunku służbowego.

(2) Osoby, wymienione w ust. (1), przyjęte ponownie do służby, mają prawo do otrzymania medalu po przedłużeniu okresów, przewidzianych w art. 3, liczonych od dnia ponownego objęcia służby.

(3) Przepisy poprzedzające stosuje się odpowiednio do osób, z którymi rozwiązano z ich winy umowę o pracę.

Art. 5. (1) Medal nadają właściwi ministrowie, a w działach służby nie podlegających ministrom — właściwa władza naczelna.

(2) Ministrowie mogą uprawnienia swe w tym zakresie przekazać władzom bezpośrednio podległym.

Art. 6. Odznaczony ponosi koszty wykonania medalu.

Art. 7. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezyden Rzeczypospolitej:
(—) **I. Mościcki.**

Prezes Rady Ministrów:
(—) **Stawoj Składkowski.**

63.

INSTRUKCJA PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 10 lutego 1938 r.

o nadawaniu medalu „Za Długoletnią Służbę”.

(Przedruk z „Monitora Polskiego” z dnia 10. II. 1938 r. Nr 32 p. 28).

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 8 stycznia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 11) wydaję instrukcję następującą:

§ 1.

Prawo do medalu uzyskują pracownicy tak umysłowi, jak fizyczni, niezależnie od rodzaju i charakteru wykonywanej pracy, którzy pozostawali lub pozostają w stosunku służbowym do Państwa, albo instytucji publiczno-prawnych, bez względu na to, czy podstawą zawiązania tego stosunku było mianowanie, wybór, czy też umowa.

§ 2.

Prawo do medalu służy w szczególności:

1) urzędnikom, niższym funkcjonariuszom państwowym (śląskim) i pracownikom kontraktowym we wszystkich działach zarządu państwowego,

2) sędziom, prokuratorom, pisarzom hipotecznym, notariuszom, asesoram i aplikantom sądowym w sądach powszechnych i szczególnych,

3) oficerom służby stałej i podoficerom zawodowym w wojsku i marynarce wojennej,

4) funkcjonariuszom Policji Państwowej (śląskiej), Korpusu Ochrony Pogranicza, Straży Granicznej i Straży Więziennej,

5) profesorom, zastępcom profesorów, nauczycielom i naukowym siłom pomocniczym we wszystkich zakładach naukowych państwowych i publicznych,

6) pracownikom przedsiębiorstw, monopolów, banków i innych instytucji i zakładów państwowych oraz funduszków,

7) członkom i pracownikom organów zarządzających i wykonawczych samorządu terytorialnego oraz pracownikom przedsiębiorstw i zakładów tego samorządu,

8) członkom i pracownikom organów wykonawczych samorządu gospodarczego (Izb przemysłowo-handlowych, rolniczych, rzemieślniczych, adwokackich i t. p.), oraz pracownikom przedsiębiorstw i zakładów tego samorządu,

9) pracownikom ubezpieczeń społecznych, Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych i innych związków i zakładów publiczno-prawnych.

Sposób zaliczania dziesięcioleci.**§ 3.**

Do okresów dziesięcioletnich należy wliczać służbę rzeczywistą od daty zawiązania stosunku służbowego, nie wcześniej jednak, niż od dnia 11 listopada 1918 r., do okresów tych wlicza się również czas obowiązkowej i ochotniczej służby wojskowej, a także czas ćwiczeń wojskowych.

Przepisów o korzystniejszym zaliczaniu czasu służby nie stosuje się.

Przerw w faktycznym pełnieniu służby w czasie trwania stosunku służbowego lub po jego rozwiązaniu, a przed zawiązaniem nowego stosunku, nie zalicza się. Za przerwę w czasie trwania stosunku służbowego uważa się okres czasu, który z mocy przepisów obowiązujących w danym dziale służby nie ulega zaliczeniu do służby czynnej.

Władze uprawnione do nadawania medalu.**§ 4.**

Medal nadają:

1) w czasie trwania stosunku służbowego — właściwi Ministrowie, a w działach służby nie podlegających Ministrom — kierownicy władz bezpośrednio podległych w toku instancji;

2) emerytom państwowym, oraz osobom otrzymującym zaopatrzenie na podstawie przepisów odrębnych (nie pobierającym wynagrodzenia umownego z tytułu pracy w służbie Państwa lub instytucji publiczno-prawnej) — kierownicy właściwej, dla ostatnio pełnionej służby, władzy naczelnej, bądź też upoważnieni przez nich kierownicy władz bezpośrednio podległych w toku instancji — na podstawie wniosku władzy lub instytucji wypłacającej zaopatrzenie;

3) osobom, które już nie pozostają w stosunku służbowym z tytułu pracy w służbie Państwa lub instytucji publiczno-prawnych, a nie pobierają zaopatrzenia emerytalnego — władza właściwa do nadawania medalu funkcjonariuszom (pracownikom) tego urzędu, instytucji, zakładu i t. p., w którym ostatnio dana osoba pełniła służbę.

Sposób i terminy nadawania medalu.**§ 5.**

Nadanie medalu następuje z urzędu:

1) w czasie trwania stosunku służbowego: — osobom, które już uzyskały lub do dnia 1 kwietnia 1938 r. uzyskają prawo do medalu brązowego — w terminie do dnia 15 maja 1938 r.;

— osobom, które uzyskają prawo do medalu (brązowego, srebrnego, złotego)

po dniu 1 kwietnia 1938 r. w ciągu 8 tygodni od dnia uzyskania tego prawa;

2) emerytom państwowym oraz osobom, które otrzymują zaopatrzenie na podstawie przepisów odrębnych i nie pobierają wynagrodzenia umownego z tytułu pracy w służbie Państwa lub instytucji publiczno-prawnych, a którzy uzyskali lub uzyskają do dnia 1 kwietnia 1938 roku prawo do medalu — w terminie do dnia 1 października 1938 r.;

3) osobom nie pozostającym w stosunku służbowym z tytułu pracy w służbie Państwa lub instytucji publiczno-prawnych i które nie pobierają zaopatrzenia emerytalnego — po uprzednim stwierdzeniu w rejestrze skazanych, czy osoby te nie były skazane na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych — w ciągu 6 miesięcy od dnia zawiadomienia o obecnym adresie.

W czasie trwania postępowania karnego lub dyscyplinarnego medalu nie należy nadawać.

Nadanie medalu będzie stwierdzone dyplomem według wzoru, załączonego do instrukcji niniejszej.

Zgłoszenia osób, którym medal nie został nadany.

§ 6.

Jeżeli nadanie medalu osobie, która uzyskała prawo do niego, nie nastąpi z urzędu w terminach, ustalonych w § 5, osoba ta może wnieść zgłoszenie do władzy określonej w § 4.

Zgłoszenia można dokonać zarówno ustnie do protokołu, jak pisemnie.

Osoby pozostające w służbie powinny wnieść zgłoszenia w drodze służbowej.

Osoby wymienione w § 5, ust. 1, pkt 3, dokonując zgłoszenia, powinny podać dane, stwierdzające uprawnienie do medalu (dokładny przebieg co najmniej 10-letniej służby z wyszczególnieniem miejsc służbowych).

Odmowa nadania medalu.

§ 7.

Orzeczenia władzy, stwierdzające brak warunków, uzasadniających prawo do medalu, powinny odpowiadać przepisom art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnym. Orzeczenia te wydaje właściwa władza naczelna, która zawiadawia o tym każdorazowo Prezesa Rady Ministrów.

Orzeczenia wymienione w ustępie poprzedzającym należy doręczyć stronie najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od daty dokonania zgłoszenia.

Sposób noszenia medalu.

§ 8.

Osoby nieumundurowane mogą nosić bez ograniczeń i równocześnie (w służbie i poza służbą) pełne medale (złoty, srebrny, brązowy), miniatury, bądź wstążeczki. Sposób zaś noszenia medalu przez osoby umundurowane ustala właściwi Ministrowie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Rejestracja nadanych medali.

§ 9.

Rejestrację nadanych medali prowadzą władze uprawnione do ich nadawania.

Odnotowanie nadania medalu w aktach osobowych (wykazach służbowych i t. p.) pracowników powinno odbywać się według zasad, ustalonych dla odnotowywania w aktach osobowych nadania orderów i innych odznaczeń państwowych.

Szczegółowe zarządzenia.

§ 10.

Właściwi Ministrowie wydadzą w ramach instrukcji niniejszej dalsze szczegółowe zarządzenia dla podległych (nadzorowanych) władz, urzędów, zakładów i instytucji.

Zarządzenia te należy dostosować do obowiązujących przepisów służbowych w poszczególnych działach służby.

§ 11.

W zarządzeniach, wymienionych w § 10, właściwi ministrowie prześlą władzom bezpośrednio sobie podległym w toku instancji uprawnienia do nadawania medalu, zastrzegając sobie w każdym przypadku prawo wydawania decyzji odmownych.

§ 12.

Zarządzenia wymienione w § 10 ogłosić należy w dzieninkach urzędowych.

§ 13.

Druk dyplomów wykonany będzie przez Drukarnię Państwową. Dyplomy doręcza władza, nadająca medale, bezpłatnie.

Medal będzie wybity przez Mennicę Państwową.

Uprawnieni będą nabywać medal na podstawie posiadanych dyplomów.

Statystyka nadanych medali.

§ 14.

Począwszy od 1939 r. w terminie do dnia 15 lutego każdego roku właściwe władze naczelne będą nadsyłać do Prezydium Rady Ministrów zestawienie ilości nadanych w roku ubiegłym medali z uwzględnieniem podziału odznaczonych, ustalonego w myśl §§ 2 i 5.

Prezes Rady Ministrów:

(—) **Sławoj-Skłodkowski**

64.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 8 lutego 1938 r.

W sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 14 lipca 1933 r. o podziale okręgów szkolnych na obwody szkolne.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 12 poz. 85 z 1938 r.).

Na podstawie art. 2 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. o organizacji obwodowych władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 389) zarządzam co następuje:

W § 1 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 lipca 1933 r. o podziale okręgów szkolnych na obwody szkolne (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 459) wprowadza się następujące zmiany:

6) Po punkcie 8 dodaje się punkt 9 w brzmieniu*):

„Okrąg Szkolny Pomorski dzieli się na obwody szkolne:

Bydgoski, obejmujący miasto Bydgoszcz i powiat bydgoski, z siedzibą inspektora szkolnego w Bydgoszczy,

Brodnicki, obejmujący powiat brodnicki, z siedzibą inspektora szkolnego w Brodnicy,

Chełmiński, obejmujący powiat chełmiński, z siedzibą inspektora szkolnego w Chełmnie,

Chojnicki, obejmujący powiat chojnicki, z siedzibą inspektora szkolnego w Chojnicach,

Gdyński, obejmujący miasto Gdynię, z siedzibą inspektora szkolnego w Gdyni,

Grudziądzki, obejmujący miasto Grudziądz i powiat grudziądzki, z siedzibą inspektora szkolnego w Grudziądzu,

Inowrocławski, obejmujący miasto Inowrocław i powiat inowrocławski, z siedzibą inspektora szkolnego w Inowrocławiu,

*) Opuszczono część rozporządzenia dotyczącą innych okręgów szkolnych.

Kartuski, obejmujący powiat kartuski, z siedzibą inspektora szkolnego w Kartuzach,

Kościerski, obejmujący powiat kościerski, z siedzibą inspektora szkolnego w Kościerzynie,

Lipnowski, obejmujący powiat lipnowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Lipnie,

Lubawski, obejmujący powiat lubawski, z siedzibą inspektora szkolnego w Nowym Mieście,

Nieszawski, obejmujący powiat nieszawski, z siedzibą inspektora szkolnego w Aleksandrowie Kujawskim,

Rypiński, obejmujący powiat rypiński, z siedzibą inspektora szkolnego w Rypinie,

Sępoleński, obejmujący powiat sępoleński, z siedzibą inspektora szkolnego w Sępólnie,

Starogardzki, obejmujący powiat starogardzki, z siedzibą inspektora szkolnego w Starogardzie,

Świecki, obejmujący powiat świecki, z siedzibą inspektora szkolnego w Świeciu,

Szubiński, obejmujący powiat szubiński, z siedzibą inspektora szkolnego w Szubinie,

Tczewski, obejmujący powiat tczewski, z siedzibą inspektora szkolnego w Tczewie,

Toruński, obejmujący miasto Toruń i powiat toruński, z siedzibą inspektora szkolnego w Toruniu,

Tucholski, obejmujący powiat tucholski, z siedzibą inspektora szkolnego w Tucholi,

Wąbrzeski, obejmujący powiat wąbrzeski, z siedzibą inspektora szkolnego w Wąbrzeźnie,

Wejherowski, obejmujący powiat morski, z siedzibą inspektora szkolnego w Wejherowie,

Włocławski, obejmujący powiat włocławski, z siedzibą inspektora szkolnego we Włocławku,

Wyrzyski, obejmujący powiat wyrzyski, z siedzibą inspektora szkolnego w Wyrzysku".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) **W. Świętosławski.**

65.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 8 marca 1938 r. (Nr BP — 4673/38)

o organizacji wewnętrznej obwodowych władz szkolnych.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 1938 r. Nr 3).

Na podstawie art. 5 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r.

o organizacji obwodowych władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 389) zarządzam:

§ 1. Inspektor szkolny działa pod osobistą odpowiedzialnością samodzielnie i jednoosobowo, z zastrzeżeniem kolegialnego załatwiania spraw stosownie do obowiązujących przepisów.

Inspektor szkolny załatwia sprawy, należące do jego zakresu działania, osobiście lub przy pomocy podległego mu urzędu, noszącego nazwę inspektorat szkolny.

§ 2. Stosunek inspektora szkolnego do samorządu szkolnego regulują osobne przepisy.

§ 3. W skład inspektoratu szkolnego wchodzi w miarę potrzeby: jeden lub więcej podinspektorów szkolnych, instruktor oświaty pozaszkolnej oraz odpowiednia liczba pracowników biurowych.

Podinspektorzy szkolni i instruktor oświaty pozaszkolnej są pomocnikami inspektora w zakresie objętym przepisem art. 3 ust. 3 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. o organizacji obwodowych władz szkolnych i stanowią razem organ doradczy inspektora szkolnego, obradujący pod jego przewodnictwem.

O ile instruktorowi oświaty pozaszkolnej zostały powierzone czynności na terenie, wchodzącym w skład dwu lub więcej obwodów szkolnych, instruktor podlega służbowo inspektorowi szkolnemu w swej siedzibie, a w zakresie powierzonych mu czynności — inspektorom właściwym terytorialnie, z którymi uzgadnia plan i metodę pracy.

§ 4. Poszczególni pracownicy, wchodzący w skład inspektoratu szkolnego, występują na zewnątrz tylko w imieniu inspektora szkolnego.

§ 5. Inspektor szkolny sprawuje powierzony mu urząd zgodnie z przepisami, wskazaniem władz szkolnych oraz interesem publicznym.

Inspektor szkolny jest odpowiedzialny za organizację i realizację powszechnego nauczania i wychowania w podległych mu szkołach, za stan wychowania w podległych mu zakładach wychowania przedszkolnego, za opiekę i wyżywanie wszelkich właściwych środków, zmierzających do podniesienia stanu i poziomu oświaty pozaszkolnej, oraz za stan organizacyjny i wykonanie prac i zadań inspektoratu szkolnego.

Dla celów realizacji zadań, wskazanych w art. 3 ust. 3 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r., wyznacza inspektor szkolny rejony inspekcyjne i — zatrzymując dla siebie jeden rejon — powierza pozostałe poszczególnym podinspektorom szkolnym.

W jednopowiatowych obwodach szkolnych, w których w skład inspektoratu szkolnego wchodzi jeden lub więcej podinspektorów szkolnych,

inspektor szkolny, poza wizytacją szkół własnego rejonu, jest obowiązany do przeprowadzania inspekcji wszystkich szkół w obwodzie i zapoznania się z pracą każdego nauczyciela przynajmniej raz w ciągu lat trzech.

§ 6. Inspektor szkolny jest zwierzchnikiem służbowym pracowników inspektoratu szkolnego, jako też nauczycieli państwowych i publicznych szkół powszechnych i zakładów wychowania przedszkolnego, sprawuje nad ich działalnością nadzór, decyduje we wszystkich sprawach, należących do jego kompetencji i udziela wiążących dyrektyw ze stanowiska interesu służbowego.

§ 7. W zakresie spraw, związanych z powszechnym nauczaniem i wychowaniem szkolnych i przedszkolnym na terenie obwodu szkolnego, jest inspektor szkolny odpowiedzialny w szczególności:

1) za inicjatywę i zgodne z potrzebami lokalnymi i przepisami oraz wskazówkami władz szkolnych realizowanie powszechnego nauczania oraz za organizację publicznego szkolnictwa powszechnego (zakładanie, przekształcanie, budowa szkół, zaspakajanie ich potrzeb rzeczowych i t. p.), a w związku z tym za utrzymywanie kontaktu z instytucjami społecznymi, ułatwiającymi realizację powyższych zadań;

2) za należyte i skuteczne sprawowanie:

a) kierowniczego nadzoru nad publicznymi szkołami powszechnymi, za ich organizację, stan wychowania i nauczania,

b) nadzoru nad prywatnymi szkołami powszechnymi w zakresie zleconym mu przez władze szkolne;

3) za organizację stanu i skuteczność akcji dokształcania kierowników i nauczycieli publicznych szkół powszechnych i wychowawczyń zakładów wychowania przedszkolnego.

§ 8. W zakresie oświaty pozaszkolnej w swoim obwodzie jest inspektor szkolny odpowiedzialny:

a) za badanie i znajomość potrzeb oświaty pozaszkolnej, czuwanie nad ich zaspakajaniem i organizowaniem pomocy fachowej,

b) za inicjowanie i koordynowanie akcji społecznej w zakresie oświaty pozaszkolnej i kierowanie jej na właściwe tory,

c) za utrzymywanie stałego kontaktu z organami samorządu terytorialnego, jako też z odpowiednimi instytucjami społecznymi.

§ 9. W zakresie organizacji pracy w inspektoracie szkolnym inspektor jest odpowiedzialny:

a) za należyte zorganizowanie i skoordy-

- nowanie pracy w inspektoracie oraz za nadzór nad należytym spełnianiem obowiązków przez jego pracowników,
- b) za zgodność aprobowanych przez siebie załatwień z obowiązującymi przepisami, ze wskazaniem władz szkolnych oraz z ogólnym interesem publicznym,
 - c) za ścisłe informowanie władz przełożonych o stanie spraw, które winny być podane do ich wiadomości,
 - d) za podjęcie inicjatywy wobec właściwych władz co do wydania niezbędnych zarządzeń, wynikających czy to z przepisów prawnych, czy stosunków faktycznych, związanych z zakresem działania inspektora,
 - e) za przestrzeganie zasad oszczędności w administracji publicznej.

§ 10. Inspektora szkolnego zastępuje z reguły podinspektor szkolny; jeżeli w inspektoracie jest więcej podinspektorów szkolnych, inspektor wyznacza spośród nich swego stałego zastępcę i powierza mu stały zakres zastępstwa; zakres ten może być szerszy w czasie nieobecności inspektora w siedzibie urzędu. Stały zastępca inspektora szkolnego ponosi odpowiedzialność w zakresie poruczonego mu zastępstwa.

W przypadku, gdy inspektor nie może pełnić swych obowiązków służbowych z powodu choroby lub gdy przebywa na urlopie, na stałego zastępcę przechodzą wszystkie uprawnienia i obowiązki inspektora.

Inspektor szkolny może wyznaczyć na swego zastępcę w zakresie spraw administracyjnych instruktora oświaty pozaszkolnej.

W inspektoracie szkolnym, w którym zastępstwo nie może być zorganizowane w sposób wyżej przewidziany, zastępuje chorego lub urlopowanego inspektora urzędnik, wyznaczony przez właściwe Kuratorium.

§ 11. Każdy podinspektor szkolny ponosi całkowitą odpowiedzialność za organizację powszechnego nauczania w swoim rejonie, organizację i stan nauczania i wychowania w szkołach swego rejonu, za opracowywanie poruczonych mu zagadnień oraz za załatwianie poruczonych mu spraw zgodnie z wymaganiami organizacyjnymi, dydaktycznymi i wychowawczymi.

Instruktor oświaty pozaszkolnej ponosi odpowiedzialność za dokładną znajomość stanu i potrzeb oświaty pozaszkolnej na powierzonym mu terenie oraz za umiejętne wykonanie powierzonych mu prac przy użyciu właściwych metod i środków.

§ 12. Wszyscy pracownicy inspektoratu, przygotowujący załatwienie spraw, ponoszą odpowiedzialność:

- 1) za dokładną znajomość przepisów ustaw,

rozporządzeń i okólników, obowiązujących w zakresie danego działu, i ich ścisłe stosowanie;

- 2) za należyte gromadzenie materiału, potrzebnego do załatwiania spraw, dokładne ustalenie stanu faktycznego oraz przedstawienie sprawy zgodnie z aktami;

- 3) za dokładne przytoczenie w załatwianiu wszelkich dat, nazwisk, nazw, obliczeń cyfrowych i t. p.;

- 4) za dopilnowanie terminów, zarówno wynikających z ustaw i rozporządzeń, jak i zakreślonych przez władze szkolne, oraz terminów, wynikających z okoliczności sprawy;

- 5) za projektowanie załatwienia w ten sposób, aby ono od razu załatwiało sprawę w sposób ostateczny, bądź też obejmowało od razu wszystkie niezbędne szczegóły i nie wywoływało potrzeby dalszej przygotowawczej korespondencji (w przypadku zbierania materiałów, żądania wyjaśnień i t. p.);

- 6) za ścisłe stosowanie przepisów kancelaryjnych oraz za należyte przechowywanie akt, ewidencji i pomocy naukowych.

§ 13. Organizację kancelarii inspektoratu regulują osobne przepisy.

Pracownik prowadzący kancelarię jest odpowiedzialny:

- 1) za ścisłe przestrzeganie przepisów kancelaryjnych oraz informowanie inspektora o brakuch dostrzeżonych w tym względzie;

- 2) za przestrzeganie zasady oszczędności w gospodarce kancelaryjnej;

- 3) za techniczną ochronę tajemności i poufności spraw.

§ 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 sierpnia 1933 r. Nr I. Org. 1012/41/33 o organizacji wewnętrznej obwodowych władz szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 163).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) *W. Świętosławski*

66.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 10 marca 1938 r. (Nr B. P.— 4846/38)

w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 1938 r. Nr 3).

Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia

4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych w brzmieniu ustalonym art. 53 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976), zarządzam co następuje:

§ 1. Przekazuje się Kuratorowi Okręgu Szkolnego (Kuratorowi Liceum Krzemienieckiego) kompetencje Ministra, przewidziane:

1) w art. 51 ust. 3 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. z r. 1932, Nr 104, poz. 873), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 660) — do przenoszenia nauczycieli podległych im szkół do innej szkoły, w obrębie powierzonego im okręgu szkolnego, o ile tego wymaga dobro szkoły;

2) w art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 258) — do wyjątkowego zezwalania na zatrudnienie osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, jednakże nie dłużej niż do końca 3 roku szkolnego od daty zatrudnienia danej osoby;

3) w § 11 rozporządzenia Kierownika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 lipca 1926 r. w sprawie praktyki przedegzaminowej kandydatów na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 128) — do zezwalania na odbywanie dalszego ciągu praktyki, rozpoczętej na terenie innego okręgu szkolnego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) **W. Świętosławski.**

67.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

z dnia 10 marca 1938 r. (Nr BP — 4845/38)

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 1938 r. Nr 3)

o zmianie rozporządzenia Ministra Wyznań Re-

ligijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 lutego 1933 r. w sprawie wykonania postanowień art. art. 3, 25 i 51 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli.

Na podstawie art. 51 i 98 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 660), zarządzam następujące zmiany rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 lutego 1933 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1933, Nr 5, poz. 95), zmienionego rozporządzeniem z dnia 11 lipca 1934 r. Nr BP — 6226/34 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6—7, poz. 91).

§ 1. § 4 otrzymuje brzmienie następujące:
Upoważnia się:

1) Kuratorów Okręgów Szkolnych (Wojewodę Śląskiego, Kuratora Liceum Krzemienieckiego) — do przenoszenia w obrębie powierzonego im okręgu kierowników (nauczycieli kierujących) i stałych nauczycieli publicznych szkół powszechnych, nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących oraz nauczycieli szkół zawodowych z następujących względów organizacyjnych:

- a) zmiany stopnia organizacyjnego szkoły,
- b) innych zmian w organizacji szkoły, które mają bezpośredni wpływ na zmniejszenie się liczby stanowisk nauczycielskich w danej szkole,
- c) doboru grona nauczycielskiego z odpowiednimi kwalifikacjami dodatkowymi i specjalnymi do nauczania w wyższych klasach szkół powszechnych,
- d) zmiany języka nauczania;

2) Inspektorów Szkolnych — do przenoszenia tymczasowych nauczycieli szkół bezpośrednio im podległych w obrębie powierzonego im obwodu szkolnego z wyżej wymienionych względów organizacyjnych.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) **W. Świętosławski.**

68.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

z dnia 10 marca 1938 r. (Nr B P— 4847/38)

o uprawnieniach do załatwiania spraw osobowych urzędników i funkcjonariuszów niższych, zatrudnionych w administracji szkolnej.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 1938 r. Nr 3).

Na podstawie art. 119 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 164) wraz z późniejszymi jej zmianami, zarządzam co następuje:

§ 1. Przekazuje się Kuratorowi Okręgu Szkolnego (Kuratorowi Liceum Krzemienieckiego):

1) mianowanie na stanowiska urzędnicze II i III kategorii oraz na stanowiska funkcjonariuszów niższych — do odwołania (prowizorycznie) lub na stałe — osób zatrudnionych w administracji szkolnej (funkcjonariuszów prowizorycznych, praktykantów płatnych, pracowników kontraktowych) a opłacanych z kredytów osobowych, gdy mianowanie to nie zawiera awansu do wyższej grupy uposażenia;

2) przenoszenie podległych funkcjonariuszów państwowych na inne miejsce służbowe w ramach przydzielonych etatów — z wyłączeniem urzędników, zajmujących stanowiska I kategorii;

3) dopuszczanie do egzaminu kandydatów na stanowiska urzędnicze II i III kategorii w państwowej służbie administracyjnej oraz na stanowiska urzędników rachunkowych i kasowych II kategorii w służbie państwowej;

4) udzielanie zezwoleń na przyjęcie płatnego zajęcia ubocznego podległym funkcjonariuszom z wyłączeniem urzędników zajmujących stanowiska I kategorii;

5) udzielanie podległym funkcjonariuszom, w tej liczbie również inspektorom szkolnym, urlopów:

- dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — płatnych do 6 miesięcy, bezpłatnych do 12 miesięcy,
- dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych lub majątkowych — płatnych do 2 miesięcy, bezpłatnych do 12 miesięcy,
- wypoczynkowych — w granicach postanowień art. 36 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

§ 2. Przekazuje się Inspektorom Szkolnym udzielanie podległym funkcjonariuszom urlopów:

- dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — płatnych do 2 miesięcy,
- dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych lub majątkowych — płatnych do dni 14,
- wypoczynkowych — w granicach postanowień art. 36 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

§ 3. Do wymiaru urlopów, udzielanych w granicach § 1 punkt 5, wliczać należy czas trwania urlopów, udzielonych dla tych samych celów w granicach § 2.

§ 4. Przekazuje się Wojewodzie Śląskiemu w zakresie administracji szkolnej uprawnienia, wymienione w § 1 punkty 1 — 4.

§ 5. Przekazuje się Rektorom Państwowych Szkół Akademickich:

- uprawnienia wymienione w § 1;
- zwalnianie zatrudnionych w klinikach uniwersyteckich kontraktowych funkcjonariuszów niższych o specjalnych kwalifikacjach, oraz przyjmowanie w granicach przydzielonych etatów nowych funkcjonariuszów niższych o specjalnych kwalifikacjach w charakterze pracowników kontraktowych z wynagrodzeniem, nie przekraczającym uposażenia XII grupy.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy w sprawach, uregulowanych niniejszym rozporządzeniem, w szczególności zawarte w rozporządzeniach Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 września 1927 r. w sprawie udzielania urlopów nauczycielom i funkcjonariuszom administracji szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 12, poz. 196) i z dnia 25 sierpnia 1928 r. w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 168).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) W. Świętosławski

69.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

z dnia 10 marca 1938 r. (Nr BP — 4844/38)

w sprawie udzielania urlopów nauczycielom.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 1938 r. Nr 3).

Na podstawie art. 98 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873) zarządzam co następuje:

§ 1. Upoważnia się Kuratorów Okręgów Szkolnych (Wojewodę Śląskiego, Kuratora Liceum Krzemienieckiego) do udzielania dyrektorom, kierownikom i nauczycielom szkół podległych, urlopów:

- a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — płatnych do 1 roku i bezpłatnych do lat 2,
- b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych lub majątkowych — płatnych do 2 miesięcy i bezpłatnych do 1 roku,
- c) dla celów naukowych lub oświatowych — bezpłatnych do lat 2,
- d) dla studiów na Wyższych Kursach Nauczycielskich, Państwowych Instytutach, Wyższych Zakładach Naukowych oraz uczelniach specjalnych — płatnych za zwrotem kosztów zastępstwa (z rozłożeniem i bez rozłożenia na raty) na przeciąg 1 roku, z prawem przedłużania tych urlopów z roku na rok do końca normalnego dla danego zakładu naukowego czasu trwania studiów, zależnie od względów służbowych i udowodnionych dodatnich wyników studiów oraz w granicach kontyngentu, ustalanego corocznie dla każdego Okręgu Szkolnego.

§ 2. Upoważnia się Inspektorów Szkolnych do udzielania kierownikom i nauczycielom szkół powszechnych i specjalnych, oraz wychowawczyń i kierowniczkom przedszkoli państwowych, urlopów:

- a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) — płatnych lub bezpłatnych do 6 miesięcy,
- b) nauczycielkom na czas połogu (6 tygodni),
- c) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych — płatnych do 14 dni i bezpłatnych do 1 miesiąca.

§ 3. Upoważnia się dyrektorów (kierowników) szkół średnich wszelkiego typu oraz niższych szkół zawodowych do udzielania urlopów członkom grona nauczycielskiego do dni 8 bez względu na rodzaj urlopu.

Kierownicy publicznych szkół powszechnych i specjalnych mają prawo zwalniać w nagłych wypadkach członków grona od zajęć szkolnych — do 3 dni. Wykaz udzielonych w ten sposób zwolnień kierownik szkoły przesyła z końcem każdego półrocza inspektorowi szkolnemu.

§ 4. Dyrektorowie i kierownicy mają prawo w wypadkach nagłych i z ważnych powodów wstrzymać się od zajęć służbowych najwyżej na 3 dni z jednoczesnym zawiadomieniem władzy bezpośrednio przełożonej i podaniem powodów. W tych wypadkach obowiązani są zarządzić za siebie zastępstwo.

§ 5. Uzyskanie płatnego urlopu dla poratowania zdrowia lub dla studiów obowiązuje nauczyciela do bezwarunkowego wstrzymania się od wszelkiej pracy zarobkowej. Wykroczenie przeciw tej zasadzie powoduje bezzwłoczne wstrzymanie udzielonego urlopu i pociągnięcie winnego do odpowiedzialności służbowej.

§ 6. Do wymiaru urlopów, udzielanych w granicach § 1, wliczać należy czas trwania urlopów, udzielonych dla tych samych celów w granicach §§ 2 i 3.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy istniejące w tej mierze, w szczególności zawarte w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 września 1927 r. w sprawie udzielenia urlopów nauczycielom i funkcjonariuszom administracji szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 12, poz. 196, zmienionym rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 sierpnia 1928 r. w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 168).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) W. Świętosławski

70.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa

Okólnik Nr 10.

z dnia 23 lutego 1938 r. (I R — 9791/37)

o opłatach na kursach wędrownych.

Z mocą obowiązującą od dnia 1 marca 1938 r. uzupełniam punkt XIV okólnika nr 4 z dnia 13 stycznia 1937 r. (I R — 10926/36) o opłatach szkolnych w szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 1, poz. 10), zmienionego okólnikiem nr 58 z dnia 9 czerwca 1937 r. (I R — 4665/37) o opłatach szkolnych w liceach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 7, poz. 211) i nadaję mu brzmienie następujące:

„Od opłat, wymienionych w punktach I, II, III, IV, V, VI, VII — B i VIII, nikt zwolnionym być nie może. Wyjątkowo mogą być zwolnione od opłaty, przewidzianej w punkcie VII-Bp, te uczenice kursów wędrownych, które chwilowo same pozostają bez pracy, oraz te, których rodzice są bezrobotni lub zupełnie ubodzy”.

Minister:

(—) W. Świętosławski.

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych,
Śląski Urząd Wojew. Wyzd. Ośw. Publ.,
Liceum Krzemienieckie.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Nr III — 4319/38

Toruń, dnia 11 marca 1938r.

O opłatach na kursach wędrownych.

Dyrekcjom i Kierownictwom wszystkich szkół zawodowych i kursów wędrownych w Okręgu powyższe podaję do wiadomości i przestrzegania.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) Dr Antoni Ryniewicz.

71.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa

Okólnik Nr 14

z dnia 19 marca 1938 r. (Nr BP — 6072/38)

w sprawie zwalniania od zajęć szkolnych nauczycieli wyznań: grecko-katolickiego i prawosławnego w święta według kalendarza starego stylu.

Nauczyciele, którzy należą do wyznań religijnych związanych z kalendarzem juliańskim, a są zatrudnieni w szkołach i zakładach, gdzie w święta tych wyznań religijnych odbywa się nauka, mają być na życzenie zwalniani od zajęć szkolnych w dni świąt uroczystych swego wyznania, a mianowicie: w okresie Bożego Narodzenia od 6 do 9 stycznia włącznie, w święto Nowego Roku (14 stycznia), święto Jordanu (19 stycznia), w okresie świąt wielkanocnych na 3 dni (niedziela, poniedziałek i wtorek), oraz na Ziełone Świątki 2 dni (niedziela i poniedziałek).

Zwolnienia od zajęć szkolnych w powyższych wypadkach nie należy traktować jako urlopu.

Nauczycielom, którzy pragnęliby Święta Wielkanocne spędzić poza miejscem służbowym, można — o ile względy służbowe na to pozwolą — udzielić nadto na ich prośbę zwolnienia od zajęć na 1 dzień przed i 1 dzień po Świętach Wielkanocnych.

Dyrektor Biura Personalnego:

(—) W. Przybyłowicz.

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych,
Śląski Urząd Wojew. Wyzd. Ośw. Publ.,
Liceum Krzemienieckie.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Nr O — 6650/38

Toruń, dnia 28 marca 1938 r.

W sprawie zwalniania od zajęć szkolnych nauczycieli wyznań: grecko-katolickiego i prawosławnego w święta według kalendarza starego stylu.

Inspektoratom Szkolnym oraz Dyrekcjom i Kierownictwom wszystkich szkół w Okręgu do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) Dr Antoni Ryniewicz

72.

Zwolnienie od taksy administracyjnej stypendystów gminnych.

Okólnik Kuratorium O. S. Pom. z dnia 10 marca 1938 r. Nr III — 4120/38.

Do

Dyrekcji wszystkich szkół zawodowych w Okręgu.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 19 lutego 1938 r. Nr III O 405/38 wyjaśniło, że stypendystów gminnych od opłaty taksy administracyjnej w pierwszym półroczu zwalnia Dyrekcja szkoły.

Dalsze zwolnienia uzależnione od postępów w nauce, dokonywane są przez Radę Pedagogiczną.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) **Dr Antoni Ryniewicz.**

73.

Wojewoda Pomorski
Nr KBO 5/15

Odpis.

Toruń, dnia 3 marca 1938 r.

Budowa publicznych szkół powszechnych.

Do

wszystkich Panów Starostów Powiatowych
Województwa Pomorskiego.

Zarządy gminne podejmują niekiedy na własną rękę pewne inwestycje lub prace przygotowawcze w związku z budową publicznych szkół powszechnych.

Jakkolwiek każda inicjatywa budowy szkół zasługuje na pełne uznanie i poparcie, to jednak konieczne jest, aby budownictwo szkolne prowadzone było celowo, a więc zgodnie z planem sieci szkolnej i przepisami szkolnymi.

Niezbędnym warunkiem jest wybór właściwego punktu szkolnego (miejsca) pod budowę, składu rejonu i stopnia organizacyjnego dla poszczególnych szkół. Wybór ten byłby utrudniony, gdyby okazało się, że poczynione już prace przygotowawcze nie odpowiadają wymaganiom szkolnym.

Pragnąc zapobiec możliwym w takich wypadkach błędom sieciowo-organizacyjnym lub

ewentualnym stratom materialnym, proszę o zwrócenie uwagi wszystkim zarządom gminnym, by w razie powzięcia inicjatywy budowy, przede wszystkim czyniły starania u właściwych Inspektoratów Szkolnych o zatwierdzenie punktu szkolnego, rejonu szkolnego i stopnia organizacyjnego mającej budować się szkoły, a do chwili otrzymania w tym względzie odpowiedniej decyzji wstrzymywały się od takich prac przygotowawczych, które w razie potrzeby zmian mogłyby okazać się zmarnowane, a więc przede wszystkim od przeprowadzania transakcji kupna gruntów czy materiałów budowlanych, rozpoczynania robót i zamawiania projektów budowlanych.

Przy tej okazji nadmieniam, że w celu usprawnienia postępowania przy zatwierdzaniu projektów budowlanych szkół zgodnie z art. 384 prawa budowlanego, uważam za wskazane kierowanie tych projektów do Urzędu Wojewódzkiego za pośrednictwem władz szkolnych.

Przedkładane przez Inspektoraty Szkolne projekty przekazywałoby Kuratorium Urzędowi Wojewódzkiemu z odpowiednią opinią, co umożliwiłoby ich rozpatrywanie nie tylko pod względem przepisów budowlanych, ale i pod względem potrzeb szkolnych (na podstawie opinii Kuratorium) i to bez dodatkowej korespondencji.

Wojewoda:

(—) **Wł. Racziewicz.**

Kuratorium

Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Nr I — 5519/38

Toruń, dnia 17 marca 1938 r.

W sprawie prac przygotowawczych do budowy publicznych szkół powszechnych i zatwierdzania projektów budowlanych.

Inspektoratom Szkolnym w Okręgu w związku z okólnikiem Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego z dnia 28 lutego 1938 r. Nr I — 4960/38 (Dz. Urz. Kur. Okręgu Szkolnego Pomorskiego Nr 3, poz. 52) podaję odpis powyższy do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) **Dr Antoni Ryniewicz.**

74.

W sprawie wytycznych, dotyczących wyposażenia i urządzenia sal gimnastycznych i boisk szkolnych.

Okólnik Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego z dnia 7 kwietnia 1938 r. Nr O—8422/38.

Do

Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących w Okręgu.

Na podstawie okólnika Nr 17 Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30 marca 1938 r. Nr II — 1277/38 podaję do wiadomości wytyczne, jakie powinny obowiązywać przy urządzaniu i wyposażeniu sal gimnastycznych i boisk szkolnych w szkolnictwie średnim.

Jednocześnie przypominam, że szczegóły budowy sali gimnastycznej, jej wymiarów, urządzeń i konserwacji sprzętu zawarte są w „Poradniku w sprawach nauczania i wychowania” Nr 3/5 z 1931 r.

1 załącznik.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *Dr Antoni Ryniewicz*

Załącznik do Nr O — 8422/38.

I. Sala gimnastyczna i jej wyposażenie.

Sala gimnastyczna powinna być czysta, widna i starannie wietrzona, o ile możliwości większych rozmiarów od następujących minimalnych: szerokość 9 m, długość 17 m, wysokość 4,5 m. Norma jest rozmiar sali taki, aby na ucznia grupy ćwiczącej przypadło około 5 m² podłogi sali. Większe i bogaciej wyposażone szkoły winny projektować sale długości 24 m, szerokości 12—13 m i wysokości 5,5 — 6 m.

W bezpośrednim sąsiedztwie sali gimnastycznej powinny się znajdować: pokój dla nauczyciela, szatnie z umywalnią i ewentualnie natryskami, miejsce na sprzęt gimnastyczny, miejsce ustępowe.

Sala bez któregośkolwiek z wymienionych pomieszczeń nie może całkowicie odpowiedzieć wymaganiom.

Na wyposażenie sali gimnastycznej składają się przyrządy i przybory.

Przyrządy konieczne są następujące:

20 podwójnych drabinek szwedzkich (przysięciennych),

4 ławki szwedzkie,

1 tram dwudzielny, podwójny,

4 kraty trójdzielne,

4 drabiny pionowe,

1 skrzynia,

2 pary stojaków,

2 kozły (mniejszy i większy),

2 materace skórzane,

10 lin pionowych,

1 koń,

6 piłek lekarskich,

40 pałeczek drewnianych (30 cm dług. przez 3 cm średnicy).

Przyrządy pożądane są następujące:

drugi tram,

druga skrzynia,

liny skośne,

drabinki sznurowe,

4 piłki lekarskie.

Przybory mogą być używane te same, jak na boisku, należy je jednak w tym przypadku po każdym użyciu na boisku starannie oczyścić. Należy dążyć do tego, aby mieć osobny komplet piłek do ćwiczeń na sali.

II. Boisko szkolne i jego wyposażenie.

Boisko szkolne powinno mieć takie rozmiary, aby można na nim zorganizować wszystkie gry, jakie przewiduje program ćwiczeń cielesnych z wyjątkiem gier polowych.

Konieczne są:

bieżnia o długości 60 m,

2 boiska do siatkówki o wymiarach 10 na 20 m,

2 boiska do koszykówki o wymiarach 45 na 23 m,

1 boisko do palanta, na którym można by również uprawiać grę w kwadrant o wymiarze 40 na 60 m (boisko do palanta może się pokrywać z boiskiem do siatkówki i koszykówki),

miejsce do rzutów dyskiem i pchnięcia kulą oraz miejsce do rzutów oszczepem (może być połączone z boiskiem, a zwłaszcza z boiskiem do gry w palanta),

skocznia o rozbiegu z trzech stron.

Pożądane jest osobne boisko do palanta i do szczypiorniaka o wymiarze 80 na 40 m.

Przybory konieczne są następujące:

4 piłki do siatkówki,

2 piłki do koszykówki,

2 piłki do szczypiorniaka,

szarfy do oznaczania partii,

dwie siatki do siatkówki,

6 dysków ćwiczebnych, 2 przepisowe,

12 oszczepów bambusowych, 2 klejone je-sionowe,

po 5 kul: 2,5 kg, 4 g, 5 kg,

dwie pary stojaków do skoków,

8 chorągiewek do oznaczania granic boisk, specjalnie zbudowana szafa na przybory, umożliwiająca należyte ich przechowanie i konserwację.

Przybory pożądane są następujące:

przybory do gier wymienione jako koniecz-

ne w ilości dwukrotnej,
 przybory do gry w hokeja,
 przybory do szermierki przynajmniej na 4-ry
 pary,
 zapasowe łyżwy w większej ilości.

75.

Rejony wizytacyjne szkolnictwa powszechnego w Okręgu Szkolnym Pomorskim.

I. P. Dr Władysław Sperczyński, Nacz. Wydż.:

- 1) Obwód inowrocławski (m. Inowrocław i pow. inowrocławski).
- 2) Obwód włocławski (m. Włocławek i pow. włocławski).

II. P. Józef Sowiński, Wizytator Szkół:

- 1) Obwód bydgoski (m. Bydgoszcz i pow. bydgoski).
- 2) Obwód chojnicki (pow. chojnicki).
- 3) Obwód grudziądzki (m. Grudziądz i pow. grudziądzki).
- 4) Obwód rypiński (pow. rypiński).
- 5) Obwód sępoleński (pow. sępoleński).
- 6) Obwód starogardzki (pow. starogardzki).
- 7) Obwód świecki (pow. świecki).
- 8) Obwód szubiński (pow. szubiński).
- 9) Obwód tczewski (pow. tczewski).
- 10) Obwód tucholski (pow. tucholski).
- 11) Obwód wyrzyski (pow. wyrzyski).

III. P. Dr Al. Wilkoszewski, Wizytator Szkół:

- 1) Obwód brodnicki (pow. brodnicki).
- 2) Obwód chełmiński (pow. chełmiński).
- 3) Obwód gdyński (m. Gdynia).
- 4) Obwód kartuski (pow. kartuski).
- 5) Obwód kościerski (pow. kościerski).
- 6) Obwód lipnowski (pow. lipnowski).
- 7) Obwód lubawski (pow. lubawski).
- 8) Obwód nieszawski (pow. nieszawski).
- 9) Obwód toruński (m. Toruń i pow. toruński).
- 10) Obwód wąbrzeski (pow. wąbrzeski).
- 11) Obwód wejherowski (pow. morski).

76.

Konkursy na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego ogłasza niniejszym konkurs na stanowiska kierowników (czek) publicznych szkół powszechnych:

1. II stopnia w Chwaszczynie — pow. morski.
2. II „ w Krokowej — pow. morski.
3. II „ w Łebnie-wieś — pow. morski.
4. II „ w Pogórze — pow. morski.
5. II „ w Starzynie — pow. morski.
6. III „ w Gościcinie — pow. morski.
7. III „ w Redzie — pow. morski.
8. III „ w Wejherowie — męska — pow. morski.
9. III „ w Zagórze — pow. morski.

Podania należy z udokumentowanymi należycie przedłożyć Kuratorium, w drodze służbowej, w ciągu 4 tygodni od dnia ukazania się niniejszego numeru Dziennika Urzędowego. (Nr BP — 3433/38).

77.

Komunikat w sprawie uzupełnienia składu osobowego Okręgowej Komisji Dyscyplinarnej dla nauczycieli przy Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

(Uzupełnienie komunikatu, zamieszczonego w Dzienniku Urzędowym Kuratorium O. S. Pom. z 1937 r. Nr 3/4, poz. 46).

Na podstawie § 1 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 20 stycznia 1933 r. wydanego w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów o komisjach dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko nauczycielom (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 217) Pan Minister W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 15 marca 1938 r. Nr BP — 4337/38 powołał:

- 1) p. dr. Aleksandra Wilkoszewskiego, wizytatora szkół w Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego,
- 2) p. Henryka Moesego, dyrektora państwowego gimnazjum im. M. Kopernika w Toruniu, p. o. wizytatora szkół,
- 3) p. Rafała Poznańskiego, nauczyciela publicznej szkoły powszechnej nr 12 w Toruniu,
- 4) p. Franciszka Neubaera, nauczyciela publicznej szkoły powszechnej nr 4 w Toruniu,
- 5) p. Stanisława Bucholza, kierownika pu-

blicznej szkoły powszechnej nr 14 w Toruniu,

6) p. Ludwika Widomskiego, kierownika publicznej szkoły powszechnej nr 10 w Toruniu,

na stanowisko członków Okręgowej Komisji Dyscyplinarnej przy Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego dla nauczycieli szkół podległych temuż Kuratorium.

78.

Komunikat w sprawie kursu dla kierowników amatorskich zespołów instrumentalnych w Krzemieńcu, organizowanego przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

W lipcu 1938 r. odbędzie się w Krzemieńcu 3-ci kurs dla kierowników amatorskich zespołów instrumentalnych, organizowany przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Na kurs mogą być przyjęci kandydaci, którzy nie przekroczyli 35 lat życia i pracują społecznie, jako czynni kierownicy jakichkolwiek zespołów instrumentalnych, przy czym pierwszeństwo mają kandydaci zgłoszeni przez związki lub instytucje społeczne.

Na kursie wykładane będą:

dyrygowanie orkiestrą i chórem,
elementarne wiadomości z teorii muzycznej,
solfeż,
instrumentacja na różne zespoły.

Poza tym słuchacze biorą obowiązkowy udział w chórze Muzycznego Ogniska Wakacyjnego oraz w konferencjach o pracy społecznej. Dla słuchaczy organizowane będzie 10 audycji muzycznych w wykonaniu najlepszych solistów polskich, oraz orkiestry symfonicznej i zespołu kameralnego. Przewidziane są również wieczory literackie, organizowane przez Wakacyjny Instytut Sztuki.

Kurs trwa 5 tygodni, t. j. od 4 lipca do 6-go sierpnia 1938 r. Słuchacze otrzymują naukę darmo, oraz mieszkanie i utrzymanie w internacie Liceum Krzemienieckiego za opłatą zł 85 za cały kurs. Przejazd słuchacze opłacają sami, przy czym w drodze powrotnej przysługuje zniżka 50% na P. K. P.

Zgłoszenia na kurs — wraz z wypełnionym kwestionariuszem oraz z deklaracją, mocą której kandydat zobowiązuje się przynajmniej do trzyletniej pracy społecznej należy nadsyłać do dnia 15 maja 1938 r. do Wydziału Sztuki Ministerstwa W. R. i O. P., Warszawa, Al. Szucha 25.

O przyjęciu na kurs zostaną powiadomieni kandydaci do dnia 15 czerwca 1938 r. (Nr O — 7164/38).

KWESTIONARIUSZ

dla ubiegających się o przyjęcie na kurs dla kierowników amatorskich zespołów instrumentalnych w Krzemieńcu.

- 1) Imię i nazwisko
- 2) Rok i miejsce urodzenia
- 3) Adres
- 4) Wykształcenie ogólne
- 5) Ewentualne wykształcenie muzyczne
- 6) Stanowisko w zawodzie
- 7) Dotychczasowa praca społeczna
- 8) Działalność na polu muzycznym (uwzględnić szerzej rodzaj, zespoły, w których kandydat pracuje)
- 9) Na jakich instrumentach gra kandydat..
Opinia organizacji społecznej, do której kandydat należy
- Data

Podpis

79.

Komunikat w sprawie książek, zatwierdzonych do użytku szkolnego przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki:

1. Rewald R. Rudi und sein Radio, D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1931, dla młodzieży od 10 do 14 lat (Nr II. Pr. 15434/37);
2. Müllenhoff E., Onkel Nikolaus, D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1925, dla młodzieży od 11 do 13 lat (Nr II. Pr — 15412/37);
3. Mahr K. Zwieselchen und der Osterhas, K. Thienemanns Verlag in Stuttgart, dla dzieci od 8 do 10 lat (Nr II. Pr — 15411/37);
4. Welsch M. Princess Gänsalore, D. Gundert, Verlag, Stuttgart, 1931, dla dzieci od 8 do 10 lat (Nr II. Pr — 15410/37).

(Nr O — 5292/38).

1. Mgr. S. Krüger, Geometrie für die II Gymnasialklasse, Verlag, Księgarnia W. Johne's Buchhandlung, Bydgoszcz, Plac Wolności 1, jako podręcznik dla II klasy gimnazjum z niemieckim językiem nauczania (II. Pr-14972/37).
2. Mgr. S. Krüger, Arithmetik und Algebra für die II Gymnasialklasse, Verlag, Księgarnia: W. Johne's Buchhandlung, Bydgoszcz, Plac Wolności 1, jako podręcznik dla II klasy gimnazjum z niemieckim językiem nauczania (II Pr — 14085/35).
3. Rie Reise ins Tausendland, Rechenbuch für die 3 Klasse der Volksschulen mit deutscher

Unterrichtssprache in Polen, Verlag, Księgarnia: W. Johne's, Buchhandlung, Bydgoszcz, Plac Wolności 1 — jako podręcznik dla 3 klasy szkół powszechnych z niemieckim językiem nauczania (II Pr — 15011/37).

4. Mgr. S. Krüger, Arithmetik und Algebra für die III Gymnasialklasse, Verlag, Księgarnia: W. Johne's, Buchhandlung, Bydgoszcz, Plac Wolności 1 — jako podręcznik dla 3 klasy gimnazjum z niemieckim językiem nauczania (II Pr — 14086/35).
5. O. Greger, Rechnen und Raumlehre für die 5 Klasse der Volksschulen mit deutscher Unterrichtssprache in Polen, Verlag, W. Johne's Buchhandlung, Bydgoszcz, Plac Wolności 1 — jako podręcznik dla 5 klasy szkół powszechnych z niemieckim językiem nauczania.

Ponadto Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zakwalifikowało jako dozwolone do końca roku szkolnego 1937/38, do bibliotek uczniowskich szkół powszechnych z niemieckim językiem nauczania, czasopismo: „Kinderfreude, Blätter für deutsche Kinder in Po-

len, Verlag W. Johne's Buchhandlung, Bydgoszcz, Plac Wolności 1 (II Pr — 15257/37).

80.

Ruch służbowy.

Zmarli:

- 1) dnia 29. I. 1938 r. Dr Franciszek Rediger, dyrektor państwowego gimnazjum z niemieckim językiem nauczania w Toruniu,
- 2) dnia 9. III. 1938 r. inż. Jan Gołąb, dyrektor państwowego gimnazjum koedukacyjnego w Tucholi.

Przeniesienia:

Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 22. II. 1938 r. Nr BP — 31147/37 przeniósł p. Leona Adamowicza, dyrektora b. państwowego seminarium nauczycielskiego żeńskiego w Toruniu z dniem 1. III. 1938 r. na stanowisko dyrektora państwowego gimnazjum żeńskiego im. Królowej Jadwigi w Toruniu.

L. p.	Nazwisko i imię	Stanowisko służbowe	P r z e n i e s i e n i a		
			skąd	dokąd	z dniem
1	Ciuryś Józef	naucz.	Publ. szk. powsz. III st. Nr 11 w Toruniu	P. s. p. III st. w Świeciu	1. IV. 1938 r.
2	Klenschmidt Leon	"	p. o. kierownika p. s. p. III st. Nr 16 w Gdyni	P. s. p. III st. w Kartuzach	1. IV. 1938 r.
3	Leśniewski Władysław	kier.	P. s. p. III st. Nr 4 w Toruniu	P. s. p. III st. w Szubinie	1. IV. 1938 r.
4	Mazur Józef	"	P. s. p. III st. Nr 1 we Włocławku	P. s. p. III st. Nr 2 w Aleksandrowie, pow. nieszawskiego	1. IV. 1938 r.
5	Nieborowski Hugon	naucz.	P. s. p. w Kęsowie, pow. tucholskiego	P. s. p. w Śliwicach, pow. tucholskiego	15. IV. 1938 r.
6	Nowacki Marian	"	p. o. kierownika p. s. p. III st. Nr 14 w Gdyni	P. s. p. III st. w Wyrzysku	1. IV. 1938 r.
7	Romatowski Leon	"	b. państw. gimn. w Chełmży	państw. gimn. im. Kr. Kazimierza Jagiellończyka w Chełmnie	1. IV. 1938 r.
8	Sroka Leon	kier.	P. s. p. III st. Nr 2 w Kościerzynie	P. s. p. III st. w Wejherowie	1. IV. 1938 r.
9	Starzyński Ludwik	"	P. s. p. III st. Nr 2 w Aleksandrowie Kuj.	P. s. p. III st. Nr 13 w Toruniu	1. IV. 1938 r.
10	Wiśniewski Antoni	"	Państw. gimn. im. Bolesława Chrobrego w Grudziądzu	Państw. gimn. koed. w Tucholi	1. IV. 1938 r.
11	Walter Antoni	kier.	P. s. p. III st. Nr 13 w Toruniu	P. s. p. III st. Nr 1 we Włocławku	1. IV. 1938 r.
12	Wojtaszewski Leon	naucz.	Państw. progimn. w Lubawie	Państw. gimn. im. Kr. Kazimierza Jagiellończyka w Chełmnie	1. IV. 1938 r.
13	Ziarnowa Zofia	"	P. s. p. III st. w Nowym Mieście Lubawskim	P. s. p. III st. w Brodnicy	16. IV. 1938 r.
14	Zientarski Józef	"	P. s. p. III st. Nr 8 w Grudziądzu	P. s. p. III st. w Chojnicach	1. IV. 1938 r.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Pomorskiego przeniósł w stan spoczynku p. Michała Szweda, nauczyciela Publicznej Szkoły Powszechnej w Chojniczках, pow. chojnickiego, z dniem 30 kwietnia 1938 r.

Pan Kurator przeniósł w stan spoczynku p. Brunona Trepczyka, nauczyciela Publicznej Szkoły Powszechnej w Jaroszewach, pow. kościerskiego, z dniem 16 marca 1938 r.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

81.

Komunikat w sprawie Nadmorskiej Kolonii Lecznico-Wypoczynkowej w Jastarni-Borze.

Kolonia lecznico-wypoczynkowa w Jastarni nad morzem Bałtyckim trwać będzie od dnia 28 czerwca do dnia 26 lipca dla dziewcząt i od dnia 28 lipca do dnia 26 sierpnia dla chłopców. Przyjęta może być młodzież od 9 do 16 lat (wyjątkowo starsza, o ile zbierze się pełna grupa), której lekarze zalecą pobyt nad morzem. Opieka lekarska stała, opiekę wychowawczą stanowią nauczyciele i nauczycielki. Żywnie 5 razy według norm przepisowych. Kolonia mieści się we własnym budynku. Opłata za 4 tygodniowy pobyt na kolonii łącznie z przejazdem kolejowym z Torunia do Jastarni wynosi 90 zł oraz tytułem wpisowego 5 zł (bezzwrotnie). Dojazd do Torunia na własny koszt.

Ekwipunek: 1) poduszka (koce na miejscu), 2) prześcieradło i podpinka na 2 zmiany, 3) bielizna osobista na 4 tygodnie, 4) obuwiu na zmianę, 5) kostium kąpielowy (o ile możności nawet na zmianę), 6) płaszcz kąpielowy, 7) ręczniki w dostatecznej liczbie, 8) ubranie sweterkowe, 9) rzeczy należące do toalety.

Odjazd z Torunia dnia 27 czerwca i dnia 27 lipca nocnym pociągiem. Zbiórka na godzinę przed odjazdem pociągu w holu dworca Toruń Główny.

Na dwa dni przed wyjazdem na kolonię każde dziecko powinno być zbadane przez lekarza szkolnego lub domowego i winno mieć przy sobie zaświadczenie lekarza, że nie zagraża w danej chwili współtowarzyszom żadną chorobą zakaźną.

Dzieci na koloniach winny podporządkować się ściśle regulaminowi kolonii i wskazówkom wychowawców. Przekraczający kilkakrotnie regulamin jak również niepodporządkujący się zarządzeniom kierownictwa kolonii uczestnicy będą odsyłani do domu na koszt rodziców i bez zwrotu opłat.

Zgłoszenia przyjmuje się, ze względu na ograniczoną liczbę miejsc, do dnia 1 czerwca. Celem zgłoszenia dziecka na kolonię należy wypełnić i przesłać formularz według podanego wzoru.

Wpłaty można uiszczać ratami miesięcznymi, całkowita opłata musi być jednak złożona najpóźniej do dnia 1 czerwca 1938 r. Potrzebujące wyjazdu nad morze niezamożne dzieci, za które płaci Opieka Rodzicielska, mogą uzyskać zniżki. Zniżki indywidualne będą udzielane wyjątkowo, po szczegółowym zaopiniowaniu przez lekarza szkolnego o stanie zdrowia a przez dyrekcję o stanie materialnym.

Uwaga: Kuratorium zastrzega, że nie będzie ponosić odpowiedzialności o ile w ciągu pobytu na koloniach zajdzie jaki przypadek ciężkiego schorzenia lub inny wypadek nie z winy opieki kolonijnej. Koszta leczenia ponoszą wówczas rodzice.

Wzór formularza:

Do Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego Referat W. F.

Ja, niżej podpisany
zgłaszam niniejszym syna-córkę (niepotrzebne skreślić) mego (moją) lat
(imię i nazwisko)
zamieszkałego ucz. kl.
(adres rodziców)
szkoły na kolonię leczniczą w Jastarni Borze, przyjmując do wiadomości warunki kolonii.

., dn. 193..

(podpis)

Wpłaty należy uskuteczniać na P. K. O. Nr 211230 Komunalna Kasa Oszczędności m. Torunia.

W miejscu przeznaczonym na korespondencję zanaczyć: „Na rachunek Kolonie Wakacyjnej Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego”.

82.

Komunikat w sprawie zwiedzania zwierzynca żubrów w Białowieży.

Na podstawie pisma Kierownictwa Parku Narodowego w Białowieży z dnia 30 marca 1938 r. znak 27/9 Kuratorium zawiadamia, że z dniem 26 marca 1938 r. zwierzyniec żubrów w Białowieży został zamknięty dla publiczności na czas nieograniczony. (Nr O — 7802).

83.

Komunikat Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Poznaniu w sprawie wycieczek szkolnych do Poznania.

Podczas sezonu rok rocznie zachodzą wypadki, że nieraz z odległych stron przybywają do Poznania wycieczki szkolne bez poprzedniego uwiadomienia i zapewnienia sobie miejsc noclegowych, punktów żywienia i t. p. Pociąga to za sobą w następstwie niemetodyczne i pobieżne zwiedzanie i duże trudności dla kierownictwa wycieczki.

Obsługując takowe od szeregu lat, prosimy usilnie w interesie przyjezdnych o poprzednie porozumienie się z nami, podając termin przyjazdu i odjazdu, czas pobytu, ilość, wiek, płeć uczestników oraz potrzeby wycieczki.

Dopiero po otrzymaniu uwiadomienia od nas wycieczka może mieć zapewnione zaspokojenie jej potrzeb.

Jednocześnie komunikujemy, iż zwiedzenie tegorocznych Targów Poznańskich dostępne będzie tylko dla starszej młodzieży szkolnej i to wyłącznie w dn. 6 maja (piątek).

Listy ze znaczkiem na odpowiedź należy

przesyłać pod adresem: Pol. Towarzystwo Krajoznawcze, Poznań, ul. Śniadeckich 60.

84.

Komunikat w sprawie wycieczek szkolnych do Gdyni.

Wzorem lat ubiegłych będzie Gdyński Związek Propagandy Turystycznej i w tym roku organizował ryczałtowe pobyty dla wycieczek szkolnych przybywających do Gdyni w sezonie letnim.

Ze względu na to, że na tut. terenie powstała ekspozytura Ligi Popierania Turystyki, obecnie Związek będzie organizował ryczałtowe pobyty dla wycieczek nie przy pomocy technicznej Wagons-Lits-Cook, jak to było w latach ubiegłych, lecz łącznie z Ligą Popierania Turystyki, której G. Zw. P. T. jest członkiem.

Ceny ryczałtowe pobytów w tym roku będą niższe, amianowicie: pobyt jednodniowy obejmujący całodienne wyżywienie, kwaterę z pościelą, zwiedzenie miasta oraz portu specjalną motorówką z przewodnikiem — razem od osoby 3.60 zł (poprzednio 4.30 zł); pobyt dwudniowy obejmujący jak wyżej, ponadto wyjazd statkiem na półwysep helski tam i z powrotem razem 8.50 zł (poprzednio 9.70 zł).

Przyjazd wycieczki szkolnej należy zgłosić na czas do biura Ligi Popierania Turystyki w Gdyni, ul. Pierackiego 2, albo do Gdyńskiego Związku Propagandy Turystycznej, której to biuro bezinteresownie załatwia wszelkie sprawy dotyczące pobytu wycieczki w Gdyni i na wybrzeżu.

(Nr O — 5614/38).

Polskie Biuro Podróży

żywienie i wszelkie czynności wchodzące w zakres podróży.

SPRZEDAJE KARTY OKRĘTOWE na letnie wycieczki morskie do Helsinek, na Fiordy Norwegii, do Kopenhagi, do Stolic Skandynawskich.

UDZIELA BEZPŁATNIE wszelkich informacji tyczącej się podróży Krajowej i Zagranicznej.

Sprzedaje już 3 dni naprzód po cenach kas kolejowych: Bilety normalne, zniżkowe, **miesięczne szkolne**, okręgowe, turystyczne i inne.

URZĄDZA WYCIECZKI SZKOLNE:

załatwia bilety wycieczkowe, kwatery, wy-

85.

Komunikat w sprawie projektowanej odznaki i hymnu dla przedpoborowych.

Szeręg pracowników oświatowych nadesłał do Kuratorium własne pomysły na odznakę dla przedpoborowych, nieraz bardzo artystycznie i pomysłowo wykonane tak w formie, jak i w treści. Projekty te symbolizują istotę i cel pracy kursów dla przedpoborowych.

Kilku z nauczycieli nadesłało również projekty „hymnu dla przedpoborowych” z melodią własnego lub wspólnego układu.

Projekty odznak nadesłali:

Florian Synakiewicz, nauczyciel z Chojnic — projektów 1,

St. Wojnarowska, nauczycielka z Więcborka — projektów 1,

Fr. Grunert, gm. instr. o. p. z Piaseczna — projektów 6,

B. Tomaszewski, nauczyciel z Ogorzelin — projektów 1,

Fr. Kobusiński, nauczyciel z Chojnic — projektów 2,

Zygmunt Pazda, nauczyciel z Chojnic — projektów 6,

Fr. Martiniński, nauczyciel z Tucholi — projektów 2,

Jan Zawirski, podoficer Str. Gran. z Łłowa, pow. Sępólno — projektów 3.

Projekty hymnów nadesłali:

Fr. Martiniak, nauczyciel z Tucholi, słowa i melodia własne,

J. Wolnikowski — słowa i melodia własne,

A. Pawlak, nauczyciel z Chojnic, słowa własne, melodia Fr. Maciejewskiego,

E. Wróbel, nauczyciel z Karsina, słowa i melodia własne.

Nadesłane projekty zostaną w swoim czasie rozpatrzone.

86.

Oceny i streszczenia.

B. Starmachowa: Grzyby pasożytne. Bibliot. Biologiczna. Zesz. 3. Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 47. Cena zł 1.20.

Jako trzeci tom „Biblioteczki Biologicznej” ukazuje się książeczka B. Starmachowej p. t. „Grzyby pasożytne”. W części pierwszej książeczki omówiona jest charakterystyka grzybów w ogóle, ich wielkie znaczenie w przyrodzie oraz w ogólnym obiegu materii. Część druga obejmuje ciekawą walkę żywiciela z atakującym go grzybkami pasożytnym, poza tym opisuje szczegółowo ważniejsze grzyby pasożytne zebrane w zasadnicze cztery grupy: Pleśniaków, Workowców, Podstawczaków oraz grzybów niedoskonałych. Ustęp końcowy poświęcony jest zwalczaniu grzybów pasożytniczych dostęp-

nymi nam dzisiaj środkami, poza tym podkreśla problem odporności żywiciela na pasożyta.

Książeczka ta jest napisana jako lektura pomocnicza dla uzupełnienia wiadomości młodzieży licealnej z nauki botaniki. Poza uzupełnieniem wiadomości botanicznych uczniów, książeczka ta wprowadza także w ważny problem gospodarczy rozpoznawania i zwalczania chorób pochodzenia grzybkowego. Jest to w dobie rozwoju gospodarczego ważna dziedzina, która zasługuje na uwagę.

Prawo szkół prywatnych. Opracowali: Dr Zygmunt Kwiatkowski, Naczelnik Wydziału Prawnego Min. W. R. i O. P. i Ludwik Eckert, Ministerialny Wizytator Szkół. Zbiór przepisów w zakresie administracji szkolnictwa. Tom III. Wydawnictwo zalecone przez Ministerstwo W. R. i O. P. do użytku władz szkolnych (Il. S. 5636/37). Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1937 r. Str. 375 + nlb. Cena zł 5.—.

„Celem niniejszej pracy — czytamy w przedmowie — jest zebranie i systematyczne uporządkowanie wszystkich przepisów prawnych, odnoszących się do szkolnictwa prywatnego i składających się na Prawo Szkół Prywatnych. Zgodnie z tym założeniem zbiór niniejszy uwzględnia tylko przepisy odnoszące się w całości wyłącznie do szkół prywatnych lub zawierające specjalne dla nich postanowienia, pomija natomiast — z nielicznymi wyjątkami — przepisy odnoszące się w równej mierze do szkolnictwa państwowego (publicznego) jak prywatnego, n. p. sprawę ustroju szkolnictwa, kwalifikacji zawodowych nauczycieli i t. p. Przepisy te objęte są oddzielnymi zbiorami, już wydanymi w ramach niniejszego wydawnictwa, lub będącymi w przygotowaniu”.

Praca składa się z dwunastu części i dodatku. Cz. I obejmuje przepisy zasadnicze o zakładaniu prywatnych szkół (zakładów, kursów), stwierdzaniu warunków, wydawaniu orzeczeń, wzorach statutów, zaświadczeniach oraz zamykaniu szkół. Cz. II zawiera przepisy dotyczące prowadzenia szkół prywatnych, w szczególności języka nauczania, języka napisów, ogłoszeń i akt, pieczęci, świadectw, podręczników, pomocy naukowych oraz ubioru młodzieży. Cz. III dotyczy kierowników i nauczycieli szkół prywatnych, cz. IV — nadzoru nad szkołami prywatnymi. Cz. V wyjaśnia nadawanie szkołom prywatnym praw szkół państwowych (publicznych). Cz. VI — wypełnianie obowiązku szkolnego w szkołach prywatnych lub przez naukę domową. Cz. VII zawiera przepisy gospodarcze dotyczące prywatnych szkół zawodowych subwencjonowanych przez państwo, cz. VIII — przepisy szczególne dotyczące legitymacji szkolnych i ulg kolejowych, ulg podatkowych i celnych, służby wojskowej, zajmowania lokali, zapobiegania chorobom zakaźnym i szczepienia ochronnego przeciw ospie. Cz. IX poświęcona jest szkołom prywatnym żydowskim, cz. X nauczaniu prywatnemu i domowemu na obszarze b. zaboru pruskiego, cz. XI — szkołom prywatnym wyższym i akademickim. Cz. XII wreszcie zawiera orzecznictwo Sądu Najwyższego i Najwyższego Trybunału Administracyjnego i Trybunału Kompetencyjnego. W dodatku dołączone są ustawy śląskie.

Książka uwzględnia stan prawny z dnia 1 listopada 1937 r.

Zebranie i usystematyzowanie przepisów prawnych dotyczących szkolnictwa prywatnego powitać należy z prawdziwym uznaniem. Zbiór odda niewątpliwie duże usługi nauczycielstwu i administracji szkolnej.

J. S. Mikulski: Z zagadnień Ekologii zwierząt. Bibl. Biologiczna. Zesz. 4. Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 59. Cena zł 1.20.

W znanej już „Biblioteczce Biologicznej” ukazuje się jako czwarty tom książeczka J. S. Mikulskiego p. t. „Z zagadnień ekologii zwierząt”. Książkę podzielono na cztery rozdziały. Pierwszy wprowadza czytelnika w zakres ekologii zwierząt, tej zwłaszcza dla młodych czytelników nowej gałęzi zoologii. Autor przedstawia przedmiot tej nauki oraz zwraca uwagę na konieczność uwzględniania ekologicznego punktu widzenia przy nauce biologii. Ekologia, nauka o wzajemnych stosunkach organizmu i środowiska, prowadzi też do poznania życia zbiorowego w naturalnych zespołach biologicznych. W rozdziale drugim przedstawiono różne wpływy środowiska na organizm i odwrotnie, a więc czynniki ekologiczne nieożywione i ożywione. Następnie autor przedstawia na kilku przykładach (las, różnego typu, łąka, pole) charakterystyczną organizację zespołu biologicznego. Na koniec omówiono wpływ człowieka na życie na zespoły biologiczne i zakłócanie przez niego równowagi biologicznej w przyrodzie, objawiające się kłeskami szkodników etc.

Książka przeznaczona jest dla młodzieży licealnej jako lektura pomocnicza do nauki biologii, i ma ułatwić wyniesienie z tej nauki syntetycznego obrazu ładu w przyrodzie. Zasada tego ładu jest niejako myślą przewodnią książeczki.

W. Koehler: Owady (Bibl. Biologiczna. Z. 2). Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 72. Cena zł 1.60.

Owady są mało „popularną” grupą zwierząt...

W porównaniu ze ssakami i ptakami, o których każdy posiada większy lub mniejszy zasób wiadomości, świat owadów stoi poza nawiasem zainteresowań ogółu. Jest to tym dziwniejsze, że owady posiadają poważne znaczenie praktyczne. Ssaki, zwłaszcza większe, muszą w zetknięciu z człowiekiem i jego kulturą albo podporządkować się „panu stworzenia”, albo ustąpić, owady przeciwnie. Ich świat nie tylko się nie kurczy, ale nie rzadko potężnieje w zmienionych ręką człowieka warunkach, paraliżując niekiedy, szczególnie w produkcji roślinnej, jego poczynania.

Od krótkiego omówienia znaczenia praktycznego owadów rozpoczyna autor opis tego drobnego, a liczego światka.

Jedną z przyczyn obojętności ogółu w stosunku do owadów jest ich swoista organizacja cielesna, która czyni z nich istoty niezrozumiałe, a przeto obce. Tym zagadnieniom: budowy i funkcji ciała owadziego poświęcone są dalsze karty książeczki.

Szczupłość książki nie pozwoliła autorowi na obszernie potraktowanie najciekawszych przejawów życia owadów; w ogólnych jednak zarysach znajdzie tu czytelnik omówienie takich zagadnień, jak troska o wychowanie potomstwa, życie socjalne i t. p. Ostatnia część

— systematyka, potraktowana jest z konieczności szkicowo, z uwzględnieniem przede wszystkim gatunków krajowych, zaś spośród nich takich, które mają praktyczne znaczenie w gospodarce człowieka.

Autor pisząc „Owady”, miał podwójny cel na uwadze: po pierwsze — dostarczenie uczniom liceów przyrodniczych lektury pomocniczej z zakresu entomologii, po drugie — udzielenie garści wiadomości tym wszystkim, którzy pragną mieć oczy otwarte na otaczający ich świat i uszy wrażliwe na coraz mniej słyszalne w zgiełku współczesnego życia — głosy przyrody...

J. Wiktor: Od Dunaju po Jordan. Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 288. Cena zł 9.50.

W okresie wzmożonego zainteresowania naszym sprzymierzeńcem, Rumunią, z jednej strony, a bratnimi państwami słowiańskimi, Bułgarią i Jugosławią z drugiej strony, ukazuje się książka J. Wiktora, bystrego i czulego obserwatora życia polskiej emigracji we Francji („Wierzyby nad Sekwaną”), znakomitego odtwórcy współczesnej rzeczywistości polskiej na wsi („Orka na ugorze”).

Gdy na polskich uniwersytetach słaWiści i romanści coraz pełniej i głębiej ogarniają całokształt życia duchowego naszych przyjaciół z Południa, kiedy czynniki oficjalne zawierają szereg umów kulturalno-oświatowych między Polską a Rumunią, Bułgarią i Jugosławią — spełnia książka J. Wiktora ważne zadanie poinformowania ogółu społeczeństwa o krajobrazie bałkańskim, społeczeństwie, kulturze duchowej i materialnej Rumunów i południowych Słowian. Barwne obrazy przeplata szereg wywiadów przeprowadzonych z mężami stanu i przedstawicielami świata literacko-artystycznego w danych krajach. Ciekawe są zwłaszcza, pełne sentymentu, opinie naszych przyjaciół z Południa o Polsce i jej twórczości duchowej.

Muzeum Etnograficzne rumuńskie, Bukareszt „Paryż Wschodu”, spalona stolicą Dobrudża, Sofia i Warna, droga sercu polskiemu, Białogród i Mauzoleum królewskie w Oplencu — przesuwają się przed naszymi oczyma, jak w kalejdoskopie. Nad wszystkim dominuje gorące serce poety i żywy sentyment jego do wsi i do ludu, a obrazy dotyczące zwłaszcza tej dziedziny, są owiane szczerym entuzjazmem.

Książka informuje dobrze, a nie nużąco, o aktualnym rozwoju politycznym, socjalnym i kulturalnym tak sympatycznych dla nas Rumunów i narodów południowo-słowiańskich, a jako taka jest przede wszystkim bardzo aktualna.

Praca Oświatowa. Miesięcznik Nr 3, Rok IV — Marzec 1938 — Warszawa. Redakcja i Administracja: Warszawa 22, Reja 9.

F. Jungman: Il Faut Apprendre Le Français. Książnica Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 132. Cena zł 2.80.

Podręcznik ten przeznaczony jest przede wszystkim dla nauki drugiego języka w liceach handlowych, administracyjnych, hotelarskich, to znaczy języka, którego

nauka rozpoczyna się dopiero w kl. I licealnej. W doborze materiału, w układzie podręcznika i ćwiczeniach, autor liczy się z jednej strony z wiekiem ucznia, z drugiej zaś z celami nauczania języka drugiego, wśród których bierne poznanie języka, to jest umiejętność rozumienia tekstu obcojęzycznego, wybija się na plan pierwszy. Ponieważ pewne czynne opanowanie języka, to jest umiejętność porozumienia się w słowie i piśmie w elementarnym zakresie, jest również celem nauki języka II, autor przewidział pewną ilość dialogów oraz ćwiczeń, mających za zadanie wyszkolenie w tym kierunku.

Dla pierwszych mniej więcej czternastu lekcji autor przewiduje metodę bezpośrednią integralną. Pewne ćwiczenia z liczebnikami, stosowane w lekcjach początkowych, treścią swą mogłyby robić wrażenie zbyt dziecinnych dla ucznia liceum; w rzeczywistości mają one na celu wyćwiczenie fonetyczne, gdyż liczebniki francuskie zawierają od razu najważniejsze dźwięki mowy francu-

skiej, przedstawiające trudności dla Polaka.

Poza pierwszymi lekcjami, w podręczniku przewidziana jest metoda pośrednia z uwzględnieniem tłumaczenia z języka obcego na polski. Ćwiczenia, polegające na tłumaczeniu z języka polskiego na francuski, stosowane są tylko w celu uświadomienia i praktycznego utrwalenia niektórych reguł gramatycznych. Wobec konieczności stosowania metody pośredniej, konieczności wynikającej z celów nauki drugiego języka i z wieku ucznia, reguły gramatyczne podane są po polsku.

Zachowano jednak wprowadzenie indukcyjne wszędzie, gdzie to było możliwe. Ze względu na metodyczne swe ujęcie a też i na nastawienie treścią swą na wiek ucznia, podręcznik ten nadaje się również dla szkół i kursów dla dorosłych. Odpowiednio stosowany w liceum ogólnokształcącym, może służyć przy nauce drugiego języka nadobowiązkowego w przeciągu dwóch lat przy dwóch godzinach tygodniowo.

Należność za prenumeratę na rok 1938 oraz zaległości z tytułu prenumeraty należy wpłacać na konto P. K. O. 203.100. Wydawnictwo Dziennik Urzędowy K. O. S. Pom.

Cena prenumeraty rocznej Dziennika Urzędowego 6,— zł. Dla P. P. Nauczycieli abonujących indywidualnie 4 zł 80 gr. Numer pojedynczy (bez przesyłki pocztowej) 50 gr. Konto w P. K. O. 203100.

Warunki umieszczenia ogłoszeń: Cała strona zł 100,—, 1/2 strony zł 55,—, 1/4 strony zł 30,—, 1/8 strony zł 20,—, 1/16 strony zł 12,—.

Ogłoszenia umieszcza się tylko po zapłaceniu z góry przypadającej należności (Konto nr 203100 w P. K. O.). Administracja pozostawia bez odpowiedzi nadesłane do druku ogłoszenia, o ile jednocześnie należność nie została wpłacona.

Zamówienie na prenumeratę jak również na numery pojedyncze wykonywa się jedynie po wpłaceniu należności. Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów wnosić należy do właściwych urzędów pocztowych niezwłocznie po otrzymaniu następnego, kolejnego numeru. Reklamacyj późnionych lub wniesionych niewłaściwie nie uwzględnia się.

Nakładem Wydawnictwa Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

Tłoczono z polecenia Kuratora Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Drukarni Spółdzielczej, Toruń, Mickiewicza 2-

KSIĘGARNIA JAN WOJCIECHOWSKI

TELEFON 1449

TORUŃ, STARY RYNEK 4

P. K. O. 208 691

posiada

na składzie: podręczniki dla szkół wszelkich typów —
dzieła naukowe z wszystkich dziedzin,
specjalnie z dziedziny pedagogiki —
bogaty dział beletrystyki i książek dla
młodzieży — mapy geograficzne ścien-

ne, podręczniki dla uczniów, konturo-
we i inne — atlasy —
ŚWIADECTWA SZKOLNE
nuty — materiały piśmienne — wy-
pożyczalnię powieści.

Księgarnia kompletuje biblioteki nauczycielskie,
uczniowskie, gminne i społeczno — oświatowe.

Dostarcza na zamówienie wszelkie dzieła w językach obcych.
Katalogi i prospekty bezpłatnie. Katalogi i prospekty bezpłatnie.

Urządzenia sanitarne i higieniczne ściśle według obowiązujących przepisów dostarcza dla szkół, władz i urzędów

Aleksander Mroczkowski,

Toruń, ulica Chałmińska 13 - Telefon 1994

Posiadam stale na składzie w wielkim wyborze i znane z dobroci narzędzia i przybory dla warsztatów szkolnych.

K. Jarociński,

Toruń,

Rynek Staromiejski 31. Tel. 1674

poleca na wiosnę:

Nowości w materiałach wędnianych damskich i męskich. Galanterię damską i męską, firany, chodniki, płótna, inletry, kołdry. Jedwabie, kompletne wyprawy.

Ceny niskie i stałe

Przyjmujemy asygnaty

„Kredyt Kupiecki”

B. HOZAKOWSKI,

Skład i Hodowla Nasion

Toruń, Mostowa 28. Telef. 1174, 2181

poleca:

wszystkie nasiona warzywne, gospodarcze, kwiatowe oraz krzewy, kłącze, róże, drzewka owocowe i t. d.

li tylko w pierwszorzędnej jakości.

Katalogi i oferty gratis na życzenie.

A. SZULC - TORUŃ

KLONOWICZA 40

Rok założenia 1920

TELEFON Nr 1406

Zakłady
ślusarskie

artystyczno-
budowlane

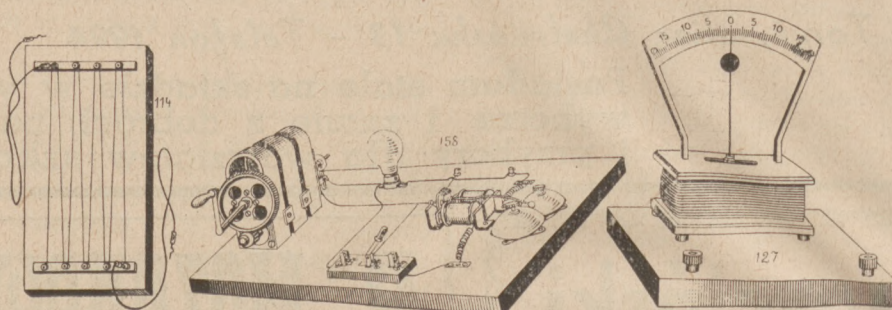

CENTRALNE OGRZEWANIA I SANITARIA
Urządzenia chłodnicze i wentylacje, budowa aparatów i konstrukcyj żelaznych.

POMOCE SZKOLNE

DLA SZKÓŁ ŚREDNICH I POWSZECHNYCH

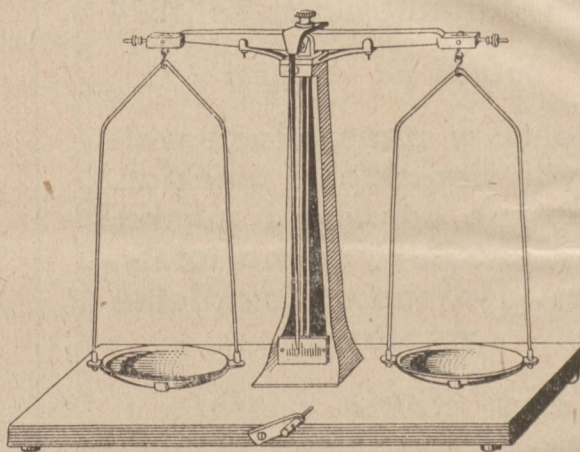
DO FIZYKI (PRZYRZĄDY I TABLICE POGLĄDOWE)

DO BIOLOGII (PRZYRZĄDY, SZKŁO, ODCZYNNIKI, TABLICE POGLĄDOWE, PREPARATY, MODELE,

DO CHEMII (PRZYRZĄDY, SZKŁO, ODCZYNNIKI)

Tablice poglądowe do wszystkich przedmiotów. Mapy. Globusy. Stojaki do map. Tablice. Liczydła. Cyrkle. Ekierki. Kątomierze i t. p.

Na żądanie wysyłamy bezpłatnie:

Katalog pomocy szkolnych (ogólny) dla Szkół Powszechnych

Katalog do Fizyki i Chemii na kl. III i IV gimn.

Katalog do Biologii na kl. I, II i IV gimn.

W opracowaniu obszerny katalog Fizyki dla kl. I i II licealnej.

WŁASNA WYTWÓRNICZA POMOCY SZKOLNYCH
SPÓŁKA PEDAGOGICZNA Sp. Akc.

Księgarnia — Wydawnictwo.

Wytwórcza Pomocy Szkolnych.

P. K. O. 204.009

POZNAŃ, PODGÓRNA 7

Telefon 35-63